

DRWECA

Z DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ i „ROLNIK“

„Drweca“ wychodzi 3 razy tygodniowo, we wtorek, czwartek i sobotę rano. —
Przedpłata wynosi dla abonentów miesięcznie z doręczeniem 1,30 zł.
Kwartalnie wynosi z doręczeniem 3,90 zł.
Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Druk i wydawnictwo „Spółka Wydawnicza“ Sp. z o. o. w Nowemmieście.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 15 gr,
na stronie 3-linowej 50 gr, na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Napisowe
słowo (tuste) 30 gr każde dalsze słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100% więcej.

Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Adres telegr.: „Spółka Wydawnicza“ Nowemiasto-Pomorze.

ROK XV.

NOWEMIASTO-POMORZE, CZWARTEK, DNIA 21 LUTEGO 1935

Nr. 23

Co się dzieje na Pomorzu?

Przemówienie ks. senatora Bolta w komisji Senatu.

W dniu 15 bm. — jak już pokrótce donosiliśmy — odbyło się posiedzenie komisji budżetowej Senatu, na którym w obecności ministra Kościarkowskiego przemawiał m. in. i ks. sen. Bolt.

Ks. sen. Bolt w dłuższym przemówieniu omówił stosunki, panujące na Pomorzu, a m. in. podał i rozmaite jaskrawe fakty i dowody:

„Sp. minister Pieracki — tak oświadczył ks. senator Bolt — wygłosił w roku zeszłym wykład profesorski na temat tego, co zamierza zrobić jako minister. Wykład był ładny, ale życie wykazało zupełnie co innego. I obecnie p. minister zapowiada rzeczy dobre i pożyteczne, ale życie dopiero wykaże, czy tak będzie. Obym się nie mylił i nie był fałszywym prorokiem! Powiem Panu Ministrowi, że policja, jemu podległa, może i wypełniłaby swoje zadanie, gdyby nie była obciążona czynnościami, do niej nie należącymi i gdyby niemi nie była zbyt obciążona. Dość powiedzieć, że między starszymi policjantami, a młodszymi są często nieporozumienia, gdyż ci młodzi, wychodzący z Nowych Mostów, są teoretykami i nie znają życia ani swoich obowiązków. Przykłady, z życia wzięte na Pomorzu, stwierdzają rzeczy przykre. W Osieku, w pow. starogardzkim, jeden z policjantów zatrzymał gospodarza Jana Milewskiego i kazał mu iść ze sobą na posterunek do odległego Skórcza. Przed samym Skórczem (z Osieka do Skórcza 14 klm.) policjant stanął i odezwał się do Milewskiego, mówiąc mu, że jest uczciwym człowiekiem, ale endekiem, a tym być nie powinien. Po tych słowach puścił go z powrotem do domu. Zastępca starosty, p. Horwath w Starogardzie, o którym już dużo pisano, zaczepił jednego z poważnych obywateli starogardzkich w nocy w mieście na rynku i kazał go policji zamknąć. Rano wypuszczono obywatela, niewiadomo, za co przymknętego.

A już ogromnie dają się we znaki ludności t. zw. konfidentów, których jest wszędzie pełno. Taki konfident oskarża spokojnego obywatela o byle co. W Gniewie oskarżył konfident młodego narodowca Seroczyńskiego o to, że na jakimś zebraniu miał się źle wyrazić o p. Piłsudskim i rządzie polskim. P. Seroczyńskiego trzymano 6 tygodni w więzieniu, a potem wypuszczono, bo się okazało, że doniesienie nie było zgodne z prawdą, a sprawę umorzono. Utrzymanie tych konfidentów kosztuje bardzo wiele, a czyż nie korzystniej byłoby opłacić lepiej policję?

Na Pomorzu w zastraszający sposób szerzy się włóczęgostwo i kradzieże, a znam okolice, gdzie niema domu, w którym by ktoś nie został okradziony. W powiecie wąbrzeskim popełniono trzy morderstwa, dotąd niewykryte. To są skutki tego, że policja nie ma czasu na wypełnianie swoich zadań, a zajmuje się sprawami politycznymi.

Trudno nie wspomnieć o zajęciach w Rajkowach i Garcu, znanych z prasy. I tam policja nie działała we właściwym kierunku. Maczał ręce w tych sprawach starosta Muchniewski i wicestarosta Piwnicki z Tczewa. Kierownik placówki Stronnictwa Narodowego, urządzający zabawę w Rajkowach, zakaz na zabawę otrzymał dopiero o godzinie 10 wieczorem w przeddzień zabawy i nie mógł już o tym zakazie zawiadomić zaproszonych. Policja tam w Rajkowach źle się zachowywała i stwierdzam, że tam była prowokacja — prowokacja widoczna. P. minister może zrobić analogię do znanych mu wypadków, że tam, gdzie są prowokatorzy, tam są i awantury.

Postępowanie administracji zostawia bardzo wiele do życzenia. Gdyby p. minister spo-

wodował zmianę tego postępowania, toby naprawdę był cudotwórcą.

Mówi się o oszczędnościach w samorządzie, tymczasem panowie starostowie urządzają się lepiej, niż ministrowie. W Działdowie starosta dał sobie odrestaurować za grube pieniądze mieszkanie. W Świeciu kupił starosta za 20 tys. samochod, choć jest polecenie, by kupować tanie polskie Fiaty. Ponieważ nie było pieniędzy na zapłacenie dozorców drogowych, przeto kilkunastu zwolniono, ale na samochód pieniądze były.

W Tczewie p. starosta Muchniewski, mimo iż Rada Powiatowa wypowiedziała się przeciw kupnie samochodu, kupił za 20 tys. samochód, a nado śmiać powiedzieć, że mimo uchwały samochod już ma i będzie nim jeździł. Deficyt w budżecie powiatowym w Tczewie wynosi około 60 tys. zł. Drogi w tym powiecie są najfatalniejsze, a 20 tysięcy z budżetu, przeznaczone na drogi, wzięto na inne cele.

Kościierzyna to powiat biedny i ludność żyje w nędznych warunkach. Powiat zadłużony na 1 milion 200 czy 400 tys. zł. Mimo to w powiecie tym powstała spółka, wywożąca świnie i kartofle do Gdańska i ciągnąca z tego korzyści. Do spółki tej należą urzędnicy, weterynarz powiatowy i restaurator, ciągnąc zyski, któreby się rolnikom należały. Jest miasteczko w powiecie kościerskim, Skarszewy, w którym gospodarzyli niejaki Gąsowski i Wysocki w sposób, dla miasta fatalny. Dosadnie ks. Senator określił tę gospodarkę tak, że przewodniczący przywołał go do porządku. Wówczas ks. Senator oświadczył, że będzie mówił po austriacku. W komunalnych kasach — wywoził dalej ks. sen. Bolt — nie przedkłada się rachunków ani w Działdowie ani w Kartuzach, jak i gdzieindziej.

Stosunki charakteryzuje następujący wypadek, jaki się zdarzył w Wąbrzeźnie. Pewien obywatel został oskarżony o pobicie robotnika. Kiedy stanął w sądzie, zapytał: Kiedy wolno bić, panie sędzio, bo przy wyborach wolno było bić? Wypadek ten dowodzi, że nie można w pewnych okresach pozwolić ludziom na wszystko, bo to demoralizuje.

W Tczewie, gdzie jest taki ważny punkt, mieszka dużo Niemców, trzeba administratora, który bardzo umiejętnie będzie rządził, by zjednać sobie społeczeństwo, a tam właśnie brak takiego administratora, któryby postępował według poleceń p. ministra. Po pewnym zebraniu Stronnictwa Narodowego w Tczewie młodzi nieśli tablice i wówczas zaarrestowano ich i przytrzymało niesłusznie przez kilka godzin. Robiono tam częste rewizje wśród członków Stronnictwa Narodowego, a p. Doeringowi zabrano książki naukowe Romana Dmowskiego. Kiedy ich nie mógł otrzymać, napisał list: „wzywam do oddania“, za co otrzymał mandat karny ze Starostwa na 30 zł za „ton nieprzyzwoity“.

W dalszym ciągu ks. Senator mówił o ostatnich wyborach do gromad i gmin, o nadużyciach i o wpływie administracji na te wybory. To traktowanie odbija się ogromnie na nastrojach ludności i stanowi duże niebezpieczeństwo dla naszej przyszłości. Przy końcu przemówienia ks. Senator przypomniał artykuł posła Jeszkiego z Poznania na temat obsadzania urzędów wyższych i niższych przez ludzi z innych dzielnic. Społeczeństwo odczuwa te rzeczy jako krzywdę. Pomorze przecież dla Polski jest najważniejszą częścią i dlatego należało zwrócić bacniejszą uwagę na to wszystko, co się dzieje, bo to leży w interesie państwa i narodu.

Wyjazd marsz. Piłsudskiego.

Warszawa. W sferach politycznych mówią, że wyjazd marsz. Piłsudskiego na wypoczynek na południe jest rzeczą postanowioną i nastąpi w ciągu kwietnia.

Czy do tego czasu będą załatwione sprawy konstytucyjnej i ordynacji wyborczej — nie jest rzeczą ustaloną.

Mussolini wysłał trzy bataliony do Afryki.

Czy będzie wojna?

Trzy bataliony milicji faszystowskiej odpłynęły do Abisynji. Podobno 70.000 ochotników zgłosiło się do biur werbunkowych. Włochy przyjęły postawę wojowniczą. Konflikt, jeżeli wybuchnie, może przybrać rozmiary daleko większe, niż to się obecnie wydaje, a skutki jego dadzą się odczuć nie tylko w stosunkach włosko-abisynijskich i w stosunkach wewnętrznych obu tych krajów, ale mieć mogą wpływ na sprawy kolonialne w Afryce wogóle, na ustosunkowanie się Japonii i Ameryki do szeregu spraw i wreszcie dla całej Europy.

Wydaje się, że do wojny nie dojdzie. Byłaby dla Włoch za droga, a może i za trudna.

Nie drobny więc zatarg, ale wielka wojna lub ugodywe załatwienie sprawy stają przed Abisynją. Wydaje się, że Abisynja i Włochy wybiorą pokojowe rozwiązanie. Ale rzecz jasna, że napewno tego twierdzić nie można.

Wielka manifestacja katolicka w Berlinie.

Berlin. W pałacu sportowym odbyła się wielka manifestacja katolicka z okazji obchodu rocznicy koronacji papieskiej. W uroczystości wzięło udział ponad 20.000 osób. Przybyli również nuncjusz apostolski msgr. Orsenigo oraz biskup diecezji berlińskiej, Bares.

Nuncjusz Orsenigo wskazał w dłuższym przemówieniu, że katolicka ludność Berlina, oddając hołd Głowie Kościoła, manifestuje zarazem swą wiarę w postannictwo światowe Ojca św. Mówca podkreślił wielkie zasługi Piusa XI dla sprawy pokoju światowego. Przemówienie swe nuncjusz zakończył apelem do katolickiej ludności Berlina, by nadal świeciła przykładem wierności wobec Stolicy Apostolskiej innym miastom niemieckim.

Okolicznościową mowę wygłosił prezydent regencji dr. Rick, który powpiał się na zasługi chrześcijaństwa około rozwoju kultury wśród dawnych szczeptów germańskich. Papież występował do ostatnich czasów bez obawy przeciw próbom podporządkowania życia religijnego władzy politycznej i państwowej. Jeden Kościół katolicki — oto zasada przywództwa, wykluczająca zgóry możliwość istnienia rasowo lub państwowo uwarunkowanych kościołów narodowych.

Stracenie dwu kobiet-szpiegów w Berlinie.

Berlin. Sąd ludowy Rzeszy Niemieckiej skazał 16 lutego za zdradę tajemnic wojskowych rozwódkę Benitę v. Falkenhayn, ur. von Zollikofer Altenklingen i Renatę v. Natzmer, obie z Berlina, na karę śmierci oraz za takie samo przestępstwo obywatela polskiego Jerzego Sosnowskiego i Irene v. Jena na dożywotnie więzienie.

Ponieważ Hitler nie skorzystał z prawa łaski, wyrok śmierci wykonano w poniedziałek rano.

Teresa z Konnersreuth w obozie koncentracyjnym za krytykę reżimu hitlerowskiego.

Wiedeń. Słynna stygmatyczka Teresa z Konnersreuth przebywała przez 5 dni w niemieckim obozie koncentracyjnym. Wiadomość tę zakomunikował w odczytanie, wygłoszonym w Wiedniu, literat. Kunzendorf, który, poznawszy przed laty stygmatyczkę, przeszedł pod jej wpływem z protestantyzmu na katolicyzm, wygłaszając o niej szereg odczytów po całym świecie. Tylko w Niemczech zakazano mu wygłoszenia odczytu.

Zamknięcie Teresy z Konnersreuth w obozie koncentracyjnym nastąpiło z tego powodu, ponieważ miała ona na podstawie przeżytej wizji wyrazić się, że obecny reżim w Niemczech potrwa tylko osiem lat i że katolicy muszą być przygotowani na ciężkie walki. Po pięciu dniach pobytu w obozie koncentracyjnym została ona wypuszczona na wolność.

25 lat panowania króla Jerzego V. Dwa tygodnie uroczystości w całym imperjum brytyjskim.

Całe imperjum brytyjskie żyje dziś pod znakiem 25-lecia panowania króla Jerzego V-go. Uroczystości jubileuszowe rozpoczną się 25 maja i trwać będą do 8 czerwca.

Przewidziany jest olbrzymi zjazd do Londynu — między innymi przybywa tam maharadza Bikaneru, cesarsko-indyjski adiutant króla i jego przyjaciel. Prawdopodobnie po uroczystościach pozostanie na miesiąc jako przedstawiciel Izby Książąt przy rządzie imperjalnym. Socjaliści — Labour Party — przyjmują również gorący udział w przygotowaniach. Tylko w Birmingham radny socjalistyczny wyraził nadzieję, że nie będzie to wyłącznie militarny festiwal. Na to mu odpowiedziano, że wojsko pragnie również złożyć hołd monarsze.

